

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران

دانشکده پرستاری و مامایی

بررسی مقایسه ای دو روش آموزش هنگام ترخیص بر پیامدهای بارداری در مبتلایان
به دیابت بارداری

استاد راهنما: سرکار خانم فاطمه رحیمی کیان

استاد مشاور: سرکار خانم دکتر ناهید دهقان نیری

استاد مشاور آمار: جناب آقای عباس مهران

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد مامایی

(گرایش مدیریت در مامایی)

دانشجو: معصومه صنوبری

آذر ماه ۱۳۹۲

چکیده

عنوان: بررسی مقایسه ای دو روش آموزش هنگام ترخیص بر پیامدهای بارداری در مبتلایان به دیابت بارداری

زمینه و هدف: دیابت بارداری موقعیتی طبی در زمینه عدم تحمل کربوهیدرات است که به دلیل آن که می تواند منجر به پیامدهای نامطلوب بارداری و زایمان پر خطر شود و بر مادر و جنین اثرات سوء گذارد، درخور توجه و آموزش است. از آن جا که یکی از بهترین راه های کاهش عوارض دیابت و افزایش کیفیت زندگی مبتلایان، آموزش است و نیز هزینه زیادی در بر نداشته و برای تمام بیماران قابل اجرا می باشد؛ لذا این مطالعه با هدف مقایسه دو روش آموزش هنگام ترخیص بر پیامدهای بارداری در مبتلایان به دیابت بارداری انجام شد.

روش تحقیق: این مطالعه کارآزمایی بالینی است که در آن ۱۲۶ مادر بستری مبتلا به دیابت بارداری با سن بارداری ۳۶-۲۸ هفته در ۲ گروه آزمون و یک گروه کنترل قرار گرفتند. گروه آزمون اول، ۲ جلسه ی ۴۰ دقیقه ای آموزش دریافت کردند. گروه آزمون دوم یک کتابچه آموزشی دریافت نمودند و گروه مقایسه نیز همان روتین بیمارستان را دریافت نمودند. ابزار جمع آوری اطلاعات پرسشنامه و برگه ثبت اطلاعات بودند. جهت تعیین روایی پرسشنامه و برگه ثبت اطلاعات از روایی محتوایی و جهت تعیین روایی کتابچه آموزشی از روایی محتوا و روایی صوری استفاده شد. جهت تکمیل اطلاعات پس از زایمان با مادران تماس تلفنی گرفته شد و برگه ثبت اطلاعات تکمیل شد. به منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات از نرم افزار SPSS.۱۶ و آزمون دقیق فیشر، مجذور کای، آنالیز واریانس و کروسکال والیس استفاده شد.

یافته ها: گروه های مورد مطالعه از نظر متغیرهای جمعیت شناختی، مامایی و آزمایشگاهی در شروع مطالعه همگن بودند. در میان پیامدهای مورد بررسی، تعداد بستری مجدد مادر ($P=0/002$) و آپگار دقیقه پنجم نوزاد ($P=0/049$) در گروه های مورد مطالعه اختلاف آماری معنی داری وجود داشت؛ به طوری که بستری مجدد در دو گروه مداخله تفاوت آماری معنی داری نداشت و هم چنین نوزادان هر دو گروه آموزش نمره آپگار دقیقه پنجم ۱۰-۹ داشتند. اما بین سایر پیامدها در گروه های مختلف مورد مطالعه اختلاف آماری معنی داری وجود نداشت.

نتیجه گیری: آموزش های هنگام ترخیص به ویژه در بیماران مبتلا به دیابت بارداری می تواند با آگاه نمودن مادران بر پیامدهای بارداری تاثیر گذارد و درک آنان را نسبت به کنترل بیماری افزایش داده و از این رو سبب افزایش سلامتی این گروه در معرض خطر و هم چنین کاهش هزینه های بیمارستان شود. لازم به ذکر است در مطالعه حاضر بین دو روش آموزش چهره به چهره و کتابچه آموزشی با پیامدهای بارداری تفاوت معنی داری وجود نداشته است و هیچ کدام از دو روش نسبت به هم ارجحیت نداشته اند.

کلید واژه ها: کتابچه آموزشی، آموزش چهره به چهره، برنامه های هنگام ترخیص، پیامدهای بارداری، دیابت بارداری، بستری مجدد

TEHRAN UNIVERSITY OF MEDICAL SCIENCES

FACULTY OF NURSING AND MIDWIFERY

**C.MPARISON OF TWO METHODS OF DISCHARGE EDUCATION ON
PREGNANCY OUTCOMES IN WOMEN WITH GESTATIONAL DIABETES**

SUPERVISOR: FATEME RAHIMIKIAN

ADVISOR: NAHID DEGHAN NAYYERI

STATISTICS ADVISOR: ABBAS MEHRAN

STUDENT: MASOOMEH SENOBARI

DESEMBER ۲۰۱۳

Abstract

Comparison of two methods of discharge education on pregnancy outcomes in women with gestational diabetes

Background: Gestational diabetes is carbohydrate intolerance in a medical situation because it can lead to adverse outcomes of pregnancy and childbirth is risky and adverse effects on mother and fetus, puts attention and training. Since one of the best ways to reduce complications and improve quality of life for people with diabetes is education and also does not cost a lot and is applicable to all patients; therefore, the aim of this study was to compare two methods of discharge education on pregnancy outcomes in women with gestational diabetes.

Methods: This study is a clinical trial in 126 mothers with gestational diabetes with gestational age of 28-36 weeks were divided into two test groups and one control group. The first test group received two sessions of 40 minutes of training. The second experimental group received an instructional booklet and also the comparison group received routine hospital care. Data were collected by questionnaires and check list. To determine the validity of the questionnaire and check list content validity and for educational booklet formal and content validity were used. For complete information call after delivery of maternal and check list was completed. For data analysis, SPSS.16 software, Fisher's exact test, Chi-square, ANOVA and Kruskal Wallis were used.

Finding: Groups in terms of demographic variables, obstetric and laboratory were similar at baseline. Among the consequences the number of maternal readmission ($P = 0.02$) and fifth minute Apgar infants ($P = 0.04$) statistically significant difference was observed in the groups studied; So that readmission was no statistically significant difference between the two intervention groups and also neonates in intervention groups had 9-10 Apgar score. But the other outcomes between the studied groups, there was no statistically significant difference. It should be noted in this study between the two methods of face to face training and booklets that there is no significant difference in pregnancy outcomes and none of the two methods are not preferred over another.

Conclusion: Discharge education, in patients with gestational diabetes can affect informing mothers on pregnancy outcomes and increase their understanding of disease control and hence increased health risk group and also reduce hospital costs.

Keywords: Face to Face training, Instructional booklet, Discharge planning, Pregnancy outcomes, Gestational diabetes, Readmission